

Generalitat intervinguda: set coses que cal tenir clares sobre el FLA i el rescat de Montoro

Divendres passat, el Govern espanyol va anunciar un seguit de “mesures addicionals” per garantir que la Generalitat no es gasta els diners del Fons de Liquiditat Autònoma (FLA) en, segons va dir el ministre Cristóbal Montoro, “vel·leïtats independentistes”. Però, de fet, la Generalitat ja fa temps que està intervinguda econòmicament. El control financer és total sobre les decisions del conseller d'Economia. Tanmateix, hi ha alguna alternativa viable per canviar-ho?

Iolanda Fresnillo / @ifresnillo

Divendres passat, el Govern espanyol va anunciar un seguit de “mesures addicionals” per garantir que la Generalitat no es gasta els diners del Fons de Liquiditat Autònoma (FLA) en, segons va dir el ministre Cristóbal Montoro, “vel·leïtats independentistes”. Però, de fet, la Generalitat ja fa temps que està intervinguda econòmicament. El control financer és total sobre les decisions del conseller d'Economia. El mateix Andreu Mas-Colell reconeixia al Parlament al juny passat l'alt nivell d'intervenció estatal sobre les finances de la Generalitat, afirmant que el FLA es va crear per “aconseguir un major control discrecional sobre les finances autonòmiques”, i afegint-hi que el Govern espanyol “crea la màxima pressió tesorera i decideix discrecionalment quan proporciona liquiditat amb el FLA. De passada, passa a controlar completament la tresoreria i les finances autonòmiques”.

En efecte, **la delicada situació financera de la Generalitat de Catalunya** i l'enorme dependència d'aquesta envers Madrid, i en concret del FLA, fa que de totes les declaracions, sentències del Tribunal Constitucional i mesures anunciades o preses, la d'utilitzar el FLA per collar encara més Catalunya sigui la més preocupant.

Però... **Què hi ha darrere d'aquestes mesures addicionals?** Són realment aquestes mesures tan “extraordinàries” com anuncien des de Madrid? Estem les catalanes de mans lligades a través del FLA? Quines opcions tenim per fer front a les maniobres del Govern espanyol en aquest flanc? Per poder respondre aquestes i altres qüestions, és important que **no ens deixem emportar per titulars apocalíptics, usos partidistes de les declaracions de premsa i anàlisis d'urgència**, i que coneguem bé el mecanisme que és al centre d'aquesta nova maniobra contra el procés.

1. La Generalitat ja estava intervinguda

Des de l'inici d'aquest rescat, el destí dels recursos del FLA que el Govern espanyol ha prestat a la Generalitat ha estat fixat i vigilat des de Madrid. Per poder accedir als recursos, el **Departament d'Economia ha hagut de presentar periòdicament informes sobre el destí dels fons**, una part dels quals són pagats als seus destinataris directament des de Madrid.

El reial decret que fixa la normativa d'aquest mecanisme estableix que "l'Estat, en nom i per compte de la Comunitat Autònoma, gestionarà, amb càrrec al crèdit concedit, el pagament dels venciments de deute públic de la Comunitat Autònoma". És a dir, que **una part dels deutes de la Generalitat els ha estat pagant directament, sense passar per Catalunya**, l'Institut de Crèdit Oficial (ICO), en nom del Govern català. La factura d'aquest pagament passa directament a engrossir el deute de la Generalitat amb l'Estat.

La resta de recursos, que sí es transfereixen a la Generalitat, que paga directament a proveïdors i creditors comercials, s'han de reportar mensualment al Ministeri d'Hisenda.

Acceptar el programa de rescat del FLA ja va significar acceptar una intervenció de la política econòmica

Des d'un inici, **l'acceptació del programa de rescat del FLA ha estat l'acceptació d'una intervenció de la política econòmica** de la Generalitat. Per poder accedir als fons, que des del 2012 es desemborsen per trams en funció del compliment del Govern català dels requisits del mecanisme, la Generalitat ha de lliurar mensualment els informes financers que especifiquin on han anat els recursos del FLA, així com l'evolució del Pla d'ajustament.

Aquest **Pla d'ajustament**, que els governs autonòmics han de remetre al Ministeri d'Hisenda per poder accedir als fons en primer lloc, **ha de ser aprovat a Madrid**, i ha d'incloure les mesures previstes per reduir l'endeutament i el dèficit que té previst executar la Comunitat Autònoma. El Pla d'ajustament ha d'incloure "a més de les mesures d'ingrés i despesa necessàries per complir els objectius d'estabilitat i per garantir la devolució a l'Estat dels préstecs del mecanisme de liquiditat, el compromís d'avançar en la reducció del sector públic autonòmic, la supressió de les barreres o traves al mercat interior i l'eliminació de càrregues administratives per a empreses i autònoms, així com qualsevol altra reforma estructural destinada a augmentar la competitivitat i flexibilitat econòmica".

Montoro no mentia quan va dir que pot "garantir que fins ara no han anat diners de cap d'aquests mecanismes de finançament autonòmic a cap ocurrència independentista", ja que 'de facto' el FLA ha exercit control sobre totes i cada una de les despeses de la Generalitat. Un control que ja abans de les "mesures addicionals" no era només econòmic o tècnic, sinó també polític.

A més, la normativa del FLA **limita la possibilitat d'emetre deute amb els mercats o endeutar-se amb els bancs**, requerint un acord previ amb l'Estat espanyol. S'impedeix fer operacions d'emissió de deute i crèdit a llarg termini sense l'autorització de Madrid, i s'han de comunicar les condicions financeres de les operacions de crèdit a curt termini. Tot plegat ha de passar per la intervenció general, que ha de garantir que es compleixen les condicions establertes en la Llei d'estabilitat pressupostària de 2012.

2. Mesures addicionals? "El col·lapse administratiu"

Què s'ha aprovat, doncs, al Consell de Ministres? Segons el mateix Montoro, el Govern espanyol ha "augmentat de manera especial per a Catalunya aquesta condicionalitat per afegir-hi garanties addicionals". És a dir, han donat una nova volta a la rosca que controla les finances de la Generalitat. El conseller Mas-Colell, davant la maniobra de Madrid, ha reconegut que "Catalunya ja està intervinguda" i que **ara "pretenen que ens col·lapsem administrativament"**.

L'Estat ja té control sobre on i com es destinen els recursos del FLA, i de si la Generalitat gestiona

segons l'acordat en el Pla d'ajustament el pressupost global de Catalunya, així com de les possibilitats de nou endeutament. El que pretenen amb aquestes mesures addicionals és no dependre dels informes que lliuri el Departament d'Economia, sinó **accedir directament a les dades, i pagar directament la pràctica totalitat dels recursos prestats**. La novetat més important és que el control sobre a què es destinen els recursos, com veurem més endavant, s'aplica no solament als recursos prestats a través del FLA, sinó també als "recursos mensuals assignats a la Comunitat Autònoma de Catalunya en concepte de recursos del sistema de finançament subjectes a liquidació" que es destinaran "prioritàriament a serveis socials previstos". És a dir, que una part dels recursos que ens pertocuen en el repartiment de la recaptació fiscal passaran també per la condicionalitat del FLA.

Fins ara, el FLA fixava a quines partides es podien dedicar els recursos prestats. D'una forma més o menys ambigua, **els diners del FLA estaven predeterminats, principalment per pagar deute, però també concerts sanitaris, educatius o de serveis socials**, convenis amb farmàcies, concessions i encàrrecs de gestió, obres i altres serveis, així com les subvencions o transferències a ens locals, universitats i tributs. Ara la llista és molt més concreta, detallant els programes pressupostaris concrets on han d'anar destinats els recursos. Però la novetat no és aquest detall, sinó que aquesta condicionalitat s'amplia més enllà dels recursos del FLA, a una part dels diners que li pertocuen a Catalunya pel sistema de finançament.

Val a dir que fins ara el FLA ja preveia que els governs autonòmics informessin mensualment del "detall del destí dels recursos mensuals assignats a la Comunitat en concepte de recursos del sistema de finançament subjectes a liquidació", i que el Ministeri d'Hisenda es reservava el dret a determinar l'import màxim a dedicar a cada categoria de despesa, així com "vetllar perquè es respecti l'obligació constitucional d'atendre en primer lloc els interessos del deute no atesos pel FLA". El Ministeri s'adjudicava també el poder de fixar mesures concretes de contenció de despesa, més enllà dels recursos del FLA, si s'apreciaven desviacions dels objectius d'estabilitat pressupostària". Ara el control és molt més estret.

Com hem vist, fins ara l'ICO pagava, en nom de la Generalitat i a càrrec del FLA, els venciments de deute directament als creditors. Segons l'acord del Consell de Ministres del divendres 20 de novembre, aquesta política s'ampliarà a tots els imports assignats en aquest nou tram del FLA de 3.034 milions d'euros assignats a Catalunya (tots menys al pagament d'interessos, que seguirà abonant directament el Govern català).

Una altra novetat és que en el cas català, a diferència d'altres comunitats autònomes, **el control serà directe i electrònic**. És a dir, que la Generalitat haurà de connectar el seu registre comptable directament amb el sistema de gestió de factures de l'Administració General de l'Estat. Es dona, a més, un paper molt rellevant a l'Interventor General de la Generalitat, que haurà d'informar directament el Ministeri d'Hisenda de l'estat d'execució de tot el pressupost de la Generalitat mensualment.

Per a Mas-Colell, aquesta darrera mesura és la que pretén ofegar administrativament el Govern català. "Ja tenim un exèrcit dedicat a enviar informació a Madrid", afirma, apuntant que, ni que el Govern volgués, no podria amagar informació al Ministeri d'Hisenda.

3. Una estratègia electoral del PP en campanya

El Govern espanyol està utilitzant les mesures de control addicional des del punt de vista polític, donant a entendre que la Generalitat podria redirigir els fons del FLA cap a despeses vinculades al procés sobiranista. Al PP han decidit pujar el to de les amenaces a través de controlar

administrativament i financera el Govern català, en un moment en què han de demostrar mà dura davant l'embat independentista i de les eleccions del 20 de desembre.

De fet, el mateix Mas-Colell declarava al mes de juny que sospitava que el nou tram del FLA habilitat aquesta setmana es desencallaria a la tardor "diguem-ne que convenientment un mes abans d'unes possibles eleccions generals". Ara parla ja del fet que el FLA té com a objectiu "desconstruir les autonomies", en general, però que en el cas concret de Catalunya, amb aquest nou decret, se singularitza el nivell de control, condicionant no solament econòmicament, sinó políticament, **aplicant el que ell ha anomenat "un 155 encobert"**.

L'estratègia és senzilla: es vessen sospites sobre el Govern de la Generalitat i s'utilitza el propi reglament existent del FLA per ampliar els mecanismes de control. Els arguments del PP han girat entorn de tres qüestions: la rebaixa de la qualificació de les agències de 'rating', que, de fet, varien segons les agències i com han demostrat crisis recents com la de Grècia poc tenen a veure amb la realitat i més amb interessos econòmics i polítics; l'incompliment de determinades obligacions d'informació, que el Departament d'Economia de la Generalitat nega categòricament, i per la "indeguda comptabilització" d'un dèficit addicional que Mas-Colell afirma fa temps que està en discussió amb Madrid (per tant, és reconegut pel Ministeri d'Hisenda).

El tema clau, però, és l'argument donat per la vicepresidenta del Govern, Soraya Sáenz de Santamaría, que feia referència al "risc derivat per manifestacions de representants de la comunitat", amb referència, entre d'altres, a **un possible impagament amb les farmàcies**. El risc, però, va més enllà de no pagar a les farmàcies.

La normativa del FLA preveu que, en cas que es detectin "riscos d'incompliment o incompliment de mesures del Pla d'ajustament", es podran acordar les "actuacions necessàries per dur a terme una missió de control". Si els riscos detectats estiguessin relacionats amb la possibilitat d'incompliment del pagament de venciments de deute, s'aplicarien, a més, altres mesures previstes en la Llei d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera (aprovada el 2012 amb els vots favorables de CiU al Congrés dels Diputats). Aquestes mesures són les que ara es posen en marxa, davant de riscos evidents.

Mas-Colell es posa nerviós davant d'un pacte amb la CUP perquè el pla de xoc inclou renegociar el pagament d'interessos del deute

Es tracta de riscos com els que planteja el pla de xoc presentat per la CUP i que inclou renegociar el pagament dels interessos del deute amb la banca resident o dels finançaments estructurats vinculats a infraestructures. Davant aquesta possibilitat, no solament Mas-Colell es posa nerviós. També la banca i les grans multinacionals, entre les quals les del sector de les farmàcies i consorcis sanitaris privats, deuen haver requerit al Govern de Madrid més mà dura amb Catalunya.

4. On ha anat a parar el FLA? A pagar deute!

Des del punt de vista mediàtic, ha tingut molt ressò la denúncia per part del sector de les farmàcies de l'ús que s'estava fent dels diners de l'Estat i els retards que estaven patint per cobrar els deutes pendents.

El cert és que els recursos que fins ara hi havia disponibles per al 2015 no podien cobrir el dèficit de la Generalitat. No solament no cobren les farmàcies: hi ha molts altres proveïdors de serveis (també

fonamentals) que pateixen retards en el cobrament. El de les entitats que ofereixen serveis socials en nom del Govern català és conegut. Però **les entitats del tercer sector no tenen el poder d'influència que tenen les farmàcies o les empreses del sector sanitari.**

El 70% dels diners del FLA han anat a pagar el deute i els seus interessos, uns 17.900 milions d'euros

Però, on han anat a parar realment els diners del FLA? Com dèiem, la mateixa normativa del mecanisme ho deixa clar: **principalment i de forma prioritària, a pagar el deute.** En primer lloc, el deute financer, amb bancs i altres creditors. Però també altres proveïdors, entre les quals les farmàcies. Entre el 2012 i el 2014, el 70,6% dels recursos rebuts del FLA per part de la Generalitat de Catalunya han anat a cobrir amortitzacions de deute i els seus interessos, 17.923 milions d'euros. De la resta, la principal partida ha estat destinada a cobrir concerts sanitaris, seguit del pagament a convenis amb farmàcies. La tercera partida ha estat el pagament d'obres, subministraments i serveis, i de subvencions o transferències a altres entitats locals, universitats i tributs.

La primera meitat de 2015 (tenim només dades publicades fins a l'agost) s'han destinat **4.346 milions dels 8.258 que estaven aprovats fins divendres passat a pagar deute i interessos,** novament prop de tres quartes parts dels recursos disponibles.

De la resta, la primera partida han estat els concerts sanitaris, amb més de 615 milions d'euros, seguits de contractes d'obres i subministraments i de les farmàcies, amb més de 300 milions d'euros cada partida.

Com veiem, no és cert que les farmàcies o els consorcis sanitaris no estiguin cobrant del FLA. Potser no en cobren tot el que volen; però atesa la situació d'escanyament econòmic i de liquiditat de la Generalitat, això no és exclusiu de les farmàcies.

Mas-Colell declarava al juliol que "Catalunya viu la paradoxa d'una situació econòmica que millora i una institució, la de la Generalitat, que s'asfixia" i posava l'èmfasi en el sistema de bestretes per cobrar els recursos del sistema de finançament. L'Estat fa una estimació dels recursos que recaptarà cada any, i sobre això avança una bestreta a les comunitats.

Segons denuncia el conseller d'Economia, aquesta estimació ha estat el 2014 i el 2015 feta a la baixa, per la qual cosa la bestreta desemborsada és inferior als recursos que pertoquen a Catalunya. "A l'hora de fer les previsions, el Govern central s'oblida de l'augment de la recaptació i de les seves pròpies paraules sobre la recuperació econòmica i subestima clarament aquests ingressos i, per tant, les bestretes que ens corresponen". Mas-Colell calcula que s'han deixat de rebre 2.000 milions d'euros entre el 2014 i el 2015, recursos que s'acaben demanant prestats a l'Estat a través del FLA.

Si bé en els seus inicis el FLA i altres mecanismes de liquiditat implicaven interessos d'entre el 3% i el 6%, **el 2014 el Govern espanyol va decidir eliminar bona part d'aquests interessos, deixant a zero els interessos a pagar per la major part dels trams.** Ara bé, s'han hagut de pagar els interessos generats fins a la decisió, 1.909 milions d'euros des del 2012. I a partir de l'any vinent l'Estat preveu tornar a instaurar el pagament d'interessos, situats en el 0,834%. És a dir, que, ara com ara, els recursos que desemborsa Madrid a través del FLA són a crèdit però a interès 0. A partir del 2016 s'hauran de pagar interessos per uns diners que, per a molts, són propis.

5. Un rescat encobert dels creditors privats

El FLA és un dels mecanismes que va aprovar el Govern espanyol el 2012 per fer front a la crisi financera que patien algunes comunitats autònomes. Sobrecarregades amb deutes heretats de l'època de bombolla immobiliària i vaques grasses, però amb les arques ben escurades i poca o nul·la capacitat de seguir endeutant-se amb els mercats financers, **comunitats com Catalunya o el País Valencià van acudir a l'Estat** per poder fer front a una situació propera a la suspensió de pagaments.

El deute de la Generalitat de Catalunya va passar de poc més de 15.000 milions d'euros el 2007, abans de l'esclat de la crisi econòmica, a acumular **deutes de més de 51.000 milions d'euros en finalitzar el 2012 (avui són ja més de 67.000 milions d'euros)**. En aquest augment hi tenen força a veure les quatre emissions de bons detallistes (els coneguts per 'bons patriòtics') i altres emissions a mercats financers que tant el Govern del tripartit primer, com el de CiU després, van fer entre el 2010 i el 2012, per fer front, entre d'altres, al descens d'ingressos fiscals que arribaven des de Madrid. Emissions detallistes a curt termini que es van fer pagant interessos d'entre el 4,24% i el 5,25%, a més de comissions a les entitats financeres que van gestionar la venda d'entre l'1,35% i el 2,47%. De fet, i segons un informe de la Sindicatura de Comptes sobre l'endeutament de la Generalitat entre el 2010 i el 2012, en aquest període el Govern català es va finançar a interessos entre 2 i 3 punts per sobre l'euríbor. Al març de 2014 es va pagar el darrer cupó dels 12.727 milions d'euros emesos, incloent-hi prop de 600 milions d'euros en interessos i 275 milions d'euros en comissions bancàries.

L'entrada en joc del FLA té molt a veure amb aquest endeutament adquirit per governs com el de la Generalitat catalana. La intervenció del Govern espanyol, prestant a les comunitats autònomes que fins en aquell moment s'havien finançat a través dels mercats financers, s'ha d'entendre en bona mesura en clau de **"rescat" als creditors dels governs autonòmics**.

El FLA ha servit per transferir el deute de la Generalitat amb mercats i bancs a deute amb l'Estat

Sense capacitat de seguir endeutant-se amb els mercats, amb qualificacions de bons porqueria, amb els bancs tancant l'aixeta i sense opcions de renegociar el model de finançament, l'única opció de cobrar dels creditors de la Generalitat era que algú obrís l'aixeta del crèdit al Govern català. El FLA ha servit, doncs, per refinançar el deute de la Generalitat, transferint deute amb mercats i bancs a deute amb l'Estat, mentre que la banca resident i estrangera ha rebut més de 24.000 M€ del FLA des del 2012. Vist d'una altra manera, el FLA ha servit per rescatar els creditors a la vegada que **s'han "blanquejat" deutes que podrien haver estat il·legítims o il·legals**.

A més, fins al 2014 el FLA s'havia desemborsat en paral·lel i de forma coordinada amb el Pla de pagament a proveïdors, que buscava avançar els recursos per cobrir els deutes comercials de les administracions autonòmiques i locals, és a dir, els deutes amb els proveïdors. El 2015, el pagament a proveïdors s'inclou d'alguna forma també en el marc del mateix FLA. Val a dir que, mentre el Pla de pagament a proveïdors es va anunciar com una mesura que anava dirigida a rescatar autònoms i petites empreses a qui les administracions no aconseguien pagar a temps, han estat les grans empreses les que s'han beneficiat de forma més destacada d'aquest mecanisme. Arreu de l'Estat, poc menys de 700 grans empreses s'han repartit 23.000 milions d'euros, mentre que unes 34.000 pimes i 32.000 autònoms s'han repartit 18.000 i 800 milions d'euros respectivament.

Els mecanismes de liquiditat que l'Estat va posar al servei de comunitats autònomes i ens locals,

més que rescatar aquests, han estat el bot de salvament de bancs, inversors i grans empreses davant l'esclat de la crisi econòmica i el seu impacte en les finances públiques. No oblidem que per aquest rescat ens estem endeutant totes, per la qual cosa al final serem els ciutadans i ciutadanes les que paguem aquest rescat.

6. La Generalitat deu 40.000 milions a l'Estat

Catalunya és la principal receptora del FLA i d'altres mecanismes de liquiditat (bàsicament, el Pla de pagament a proveïdors), amb un 33,04% de tots els fons posats a la disposició de les comunitats autònomes i ens locals des del 2012. Actualment, el FLA, és a dir, l'Estat espanyol, és pràcticament l'única font de finançament de la Generalitat de Catalunya, a més del seu principal creditor. D'altra banda, la Generalitat és la principal deutora de l'Estat.

Al juny de 2015, **dels 67.855 milions de deute de la Generalitat, 37.487 milions corresponen a deute amb l'Estat espanyol** vinculat amb els mecanismes de liquiditat, representant el 55% del deute català. Del 2014 al 2015 el pes com a creditor de l'Estat espanyol ha passat de representar un terç a més de la meitat, i si hi sumem el FLA del 2015, incloent-hi el darrer tram desbloquejat dividendres passat, el pes de l'Estat espanyol com a creditor de Catalunya serà encara més gran a finals d'enguany.

Per al 2016 es preveu que el deute de la Generalitat superi els 70.000 milions d'euros, i en el pressupost de l'any vinent s'haurà de preveure com pagar o refinançar els més de 10.000 milions d'euros de deute que vencen. Dins d'aquests, el 2016, toca començar a retornar el capital prestat pel FLA, que o bé es refinança amb el mateix FLA, o s'haurà d'abonar a Madrid no se sap amb quins recursos. Són 2.862 milions d'euros que ja s'han de començar a tornar al Govern espanyol.

Per acabar-ho d'adobar, el Govern català té tancada l'aixeta dels mercats financers i dels bancs. Ja abans del 2012 i de les limitacions del FLA per contractar operacions de crèdit amb els mercats, els bancs i els inversors tancaven les portes a l'Executiu català. El 2015, davant dels més d'11.000 milions d'euros que la Generalitat obtindrà del FLA, **es preveu obtenir crèdit per valor de tan sols 99,5 milions d'euros d'entitats financeres residents**, en la seva majoria crèdit a curt termini per fer front a tensions de tresoreria. La relació de la Generalitat de Catalunya amb la banca ara mateix es limita a negociar refinançaments de deutes a curt i mitjà termini que no arriben a ser coberts pel FLA.

Aquesta situació, que 'a priori' es pot llegir com d'extrema dependència de Catalunya envers l'Estat espanyol, dota també d'una eina de pressió molt poderosa un Govern català en procés de desconexió. **Si l'Estat tanca l'aixeta del FLA a la Generalitat, a Catalunya tenim un problema, i dels grossos.** Però, si la Generalitat decideix impagar els deutes que té amb el Govern central, qui té el problema gros és l'Estat espanyol. Una desconexió catalana de les finances de l'Estat no solament suposaria un forat en la recaptació fiscal i de la Seguretat Social, sinó també en les xifres de deute públic de l'Estat. L'Estat no podria complir, ni de lluny, les exigències de Brussel·les pel que fa al dèficit o al nivell d'endeutament.

7. Pot el Govern català desobeir i deixar de pagar el FLA?

Ara mateix, l'opció alternativa és seguir sota el jou de l'Estat i permetre que sigui Madrid qui gestioni l'economia de la Generalitat, que en realitat és com cedir la majoria de les competències autonòmiques. A més, seguir amb el cicle d'endeutament amb el FLA només augmentarà la dependència envers l'Estat. **La negociació per a un possible FLA el 2016 dependrà en bona mesura del camí que segueixi el possible nou Govern de la Generalitat**, i si aquest està

condicionat a les propostes de la CUP de desobeir les impositcions d'austeritat i de renegociar deutes i finançaments estructurats, això serà possiblement un punt de desacord amb el nou Executiu que surti de les eleccions del 20-D.

L'alternativa, però, s'ha de preparar. Un impagament de deute abrupte implica un seguit de conseqüències que tindrien impacte directe en el benestar de la població. No poder pagar en absolut hospitals, escoles, farmàcies, beques de menjador, entitats socials o funcionaris és una situació que ni tan sols les defensores del dret sobirà a no pagar els deutes il·legítims volem veure. Per poder impagar, cal tenir, com hem vist en el cas de Grècia, un pla B en marxa.

La Generalitat necessita una estructura per poder recaptar els impostos directament, o estar disposats a nacionalitzar serveis privatitzats (de manera que la cobertura d'aquests serveis bàsics no depengui de si un operador privat cobra o no cobra), incloent-hi la banca. Disposar d'una banca pública al servei de l'economia productiva del país és també una condició necessària per a la desconexió. Però també la possibilitat d'establir control de capitals, tenir resolta la qüestió monetària o negociar de tu a tu amb el Banc Central Europeu, que recentment ha anunciat la possibilitat de comprar deute d'ens regionals i locals.

No s'ha de descartar **un cert nivell de negociació amb l'Estat espanyol** (com hem dit, es juguen molt si Catalunya opta per no pagar el deute); però, perquè aquesta negociació surti bé, hem d'estar disposades a presentar i complir amenaces trencadores. Només aquells països que han partit d'una posició de força, d'una possibilitat real d'impagament, han aconseguit resultats positius en les seves negociacions al voltant del deute. Potser d'això té por Montoro, però també Mas-Colell, que fa alguns dies reconeixia que les demandes de la CUP li provocaven inquietud.

Iolanda Fresnillo és activista i membre de la Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute